Какво търси сандал на 650 години в гнездо на лешояди?

Новини | Наука | на 21.10.2025 07:00

Защо говорим за това?

Защото и на нас ни е любопитно.

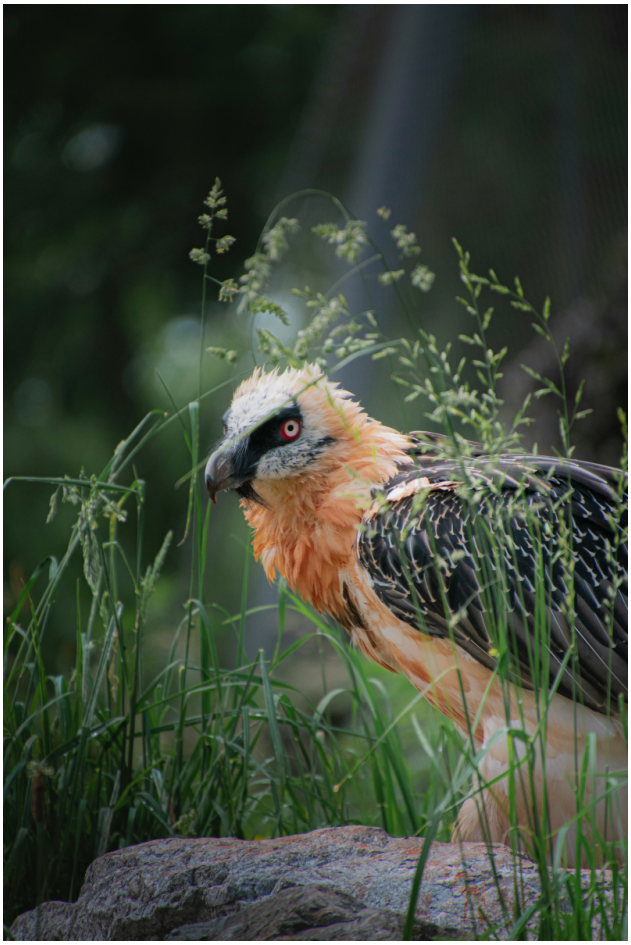

Чели ли сте „Маншон, Полуобувка и Мъхеста брада“ на Ено Рауд? Ако не сте, прочетете я! Велика книга. В нея трима приятели, бягащи от разярена орда котки, които се спасяват на едно дърво – и попадат в гнездото на сврака, която е отмъкнала и скрила куп джунджурийки. Свраките изобщо имат славата на големи разбойнички с вкус към лъскавкото. На тази тяхна страст е посветена цяла опера – „Крадливата сврака“! (Чуйте малко от нея тук.)

Свраките обаче далеч не са единствените птици с подобни навици. Беседковата птица например има навика да събира сини предмети, за да направи гнездото си привлекателно и да си покани любима, която да снесе там яйца. Може да са сини цветя или боровинки, но може и да са предмети, създадени от хората – например сини ластичета за коса, сини щипки за пране, бонбонени книжки... А съвсем наскоро археолозите са открили в Испания пълни с находки гнезда на брадати лешояди!

Тези птици имат любопитни навици. Хранят се с кости, които пускат отвисоко, за да ги натрошат на хапки. Валят се в калта, за да боядисат перата си в червеникавокафяво. И... събират разни неща. Интересното при този вид е, че гнездата се използват десетилетия наред. Дори първоначалната двойка да я няма, нейните деца и внуци продължават да използват гнездото. И така в него се натрупвало какво ли не.

Минало много време. Преди около 70 години този вид лешояди изчезнал от Испания – условията тук вече не били благоприятни за него. Но гнездата останали, сгушени в скалите. И наскоро учените ги открили! Каква била изненадата им да намерят всички тези птичи съкровища: над 200 предмета, създадени от хората. Имало много парчета кожа, едно от тях с нарисувани черти, прашка, въжета, парчета от кошници... И дори един старинен... сандал! Той бил на цели 650 години и бил направен от преплетени вейки и треви.

Би било забавно да си представим как някой лешояд намира сандала и решава, че сто на сто ще му свърши някаква работа. Я за всеки случай да си го прибере в гнездото!
Как мислите – дали действително му е бил полезен? И ако да, за какво?

Със сигурност обаче е полезен за учените. Първо, защото старинните вещи ни разказват за живота на хората отпреди 7 века. Второ, защото ни разкриват навиците на птиците - и как нашият свят влияе на техния. Както казва Ауки Флориан-Хиемстра от намерилия гнездата научен екип, историята не се пише само от хората. Природата също си води бележки.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/6889-kakvo-tarsi-sandal-na-650-g-v-gnezdo-na-leshoyadi

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени